

žalovanému za vinu kladeným pokud se týče základ rozhodnutí tvořícím jest — jak plyne z ustanovení §§ 337, 338 tr. ř., — skutek, jež obžalovaný podle výroku porotců spáchal. Právní mylnost rozsudku oněmi zmatky předpokládanou lze proto dolíčiti výhradně srovnáváním rozsudku s výrokem porotců, zejména i pokud se mylnost rozsudku odvozuje z toho, že některá zákonná známka trestného činu, kterým byl obžalovaný uznán vinným, nedošla ve složkách souzeného skutku dostatečného skutkového opodstatnění nebo že dotčené složky skutku nenaplníjí tu kterou známku trestného činu v rozsudku označeného, nýbrž jen obdobnou známku jiného činu trestného. Neboť skutkově zjišťovací činnost jest v řízení porotním úkolem a právem jedině porotců; porotní soudní dvůr není — vyjma za účelem naznačeným v §u 332 tr. ř. — oprávněn, by zkoumal a určil, které skutečnosti jsou výsledky hlavního přelíčení prokázány, nýbrž jest obzvláště co do skutkového podkladu rozsudku odkázán na skutková zjištění, která se stala tím, že porota přisvědčila k té neb oné otázce. Najmě však nemůže porotní soudní dvůr a v důsledku toho ani zrušovací soud zjednatí nebo doplniti skutkový podklad rozsudku předpokladem skutečností v otázkách, tudíž i ve výroku porotců neuvedených, nebyla-li — jak jest při zákonné úpravě zejména hlavní otázky přípustno — ta neb ona zákonná známka v otázce uvedená rozvedena ve skutečnosti s ní se srovnávající a nestalo-li se toto rozvedení zákonného pojmu ani otázkou dodatkovou (kontrolní) protože strany takové otázky nezadaly. V takovýchto případech nezbyde soudnímu dvoru, než by předpokládal dotyčný zákonný znak, ku kterému porotci kladnou odpověď na otázku přisvědčili. Jelikož i v souzené trestní věci zákonné znaky násilí, pokud se týče násilného vztažení ruky, vyhrůžky a odejmutí nebyly ve skutečnosti s nimi se srovnávající rozvedeny ani v otázce hlavní, ani v otázkách kontrolních, není ve výroku porotců skutkových zjištění, jichž srovnáváním se zákonnými znaky, vývody stížnosti dotčenými, bylo by lze dokázati, že se řídili porotci a, převzav jejich výrok o znacích těch, i porotní soudní dvůr nesprávným výkladem zákona. Nedbajíc nedostatku takových zjištění porotců a sestrojujíc sobě podklad právního rozboru svémocným hodnocením, co bylo na skutečnostech hlavním přelíčením prokázáno, nedolíčuje stížnost zmatků číselně uplatňovaných po zákonu, takže ji slušelo pokládati za vůbec neprovedenou a bylo ji proto zavrhnouti.

Čís. 2835.

Vinkulovaná nebo heslem vázaná vkladní knížka není způsobilým předmětem krádeže.

(Rozh. ze dne 25. června 1927, Zm II 85/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 14. ledna 1927, pokud jím byl obžalovaný podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 179 tr. zák.

D ů v o d y:

Rozsudkem soudu první stolice byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 19. prosince 1926 v M. O. lstivým předstíráním, že je vlastníkem vkladní knížky Živnostenské banky č. 199.000, znějící na jméno František H. a na vklad 15.000 Kč, uvedl Jana K-e v omyl, kterým tento na svém majetku škodu 200 Kč, nikoli však 2.000 Kč převyšující utrpěti měl a škodu 550 Kč skutečně utrpěl, poskytnuv obžalovanému na onu vkladní knížku jako zástavu zápůjčku v této výši, naproti tomu byl však podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 179 tr. zák., spáchaný prý tím, že odňal v noci na 19. prosince 1926 v M. O. pro svůj užitek z držení a bez přivolení Františka H-ě cizí věc movitou, onu vkladní knížku, znějící na 15.000 Kč. Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek pouze potud, pokud obžalovaný byl jím osvobozen od obžaloby pro posléze uvedený zločin, a uplatňuje v tomto směru jen důvod zmatečnosti podle §u 281, čís. 9 a) tr. ř. Nalézací soud sprostil obžalovaného z obžaloby pro zločin krádeže v podstatě s tímto odůvodněním: Vkladní knížka, o niž tu jde, byla věcí bezcennou. Ačkoli zněla na vklad 15.000 Kč, neměla ceny této částce se rovnající, nýbrž byla bezcennou, poněvadž byla vázána heslem, obžalovanému neznámým, takže tento nemohl vkladem nikterak disponovati. Skutečnost, že se obžalovanému přece podařilo z této vkladní knížky těžiti svrchu naznačeným podvodným způsobem, nedává uvedené heslem vázané vkladní knížce povahy cenné věci. Podvod, o nějž tu jde, byl spáchán použitím věci bezcenné. Naproti tomu hájí zmateční stížnost právní názor, že i vinkulovaná (správně heslem vázaná) vkladní knížka může býti předmětem krádeže, že cena takové vkladní knížky odpovídá vložené částce a že obžalovaný měl býti uznán vinným také zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 179 tr. zák., a dovolává se ve svých vývodech v tomto směru na odůvodnění svého názoru rozhodnutí bývalého Nejvyššího jako zrušovacího soudu ve Vídni ze dne 10. září 1897, čís. 6039 (č. 2106 víd. úř. sb.) a ze dne 7. prosince 1912, Kr II 405/12 (č. 402 Ö. R.). Co se týče judikatury, dlužno především poznamenati, že bývalý Nejvyšší jako zrušovací soud ve Vídni vynesl kromě rozhodnutí odpovídajících právnímu názoru zmateční stížnosti, zejména shora citovaných rozhodnutí, také několik rozhodnutí, v nichž zaujal stanovisko, že vinkulovaná nebo heslem vázaná vkladní knížka není způsobilým předmětem krádeže, a to rozhodnutí uveřejněná v Löf-flerově sbírce Ö. R. pod čís. 474, 537 a 578, a že k těmto posléze citovaným rozhodnutím došlo po rozhodnutích, jichž se stížnost dovolává. Čs. Nejvyšším soudem jako soudem zrušovacím nebyla právní otázka, o niž tu jde, dosud řešena. Dlužno však poukázati k jeho rozhodnutí (č. 1418 sb. Nejv. s.), v němž je vysloven právní názor, že vkladní knížky peněžních ústavů jsou v rukou každého držitele předmětem majetkovým, jehož cena odpovídá vložené částce, pokud není výplatě na překážku řízení umořovací nebo zákaz soudní nebo není-li vklad vázán způsobem připuštěným stanovami peněžního ústavu. Pokud jde o nauku,

budiž pokázáno k poznámkám profesora Löfflera ku svrchu citovanému rozhodnutí č. 402 Ö. R. na str. 73—75 sbírky »Oesterreichische Rechtsprechung in Strafsachen«, 4. ročník, 1913, v nichž jest uvedena další literatura a jimiž autor dokazuje, že vinkulovaná nebo heslem vázaná vkladní knížka není způsobilým předmětem krádeže.

Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Zákon ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n., kterým se upravují právní poměry spořitelen, ustanovuje v §u 10: »Knižky nebo vkladní listy, které spořitelny vydávají na vklady, znějí sice na určité jméno vkladatelem udané, mají však povahu papírů majiteli svědčících, takže každý, kdo takovou knížku předloží, jest pokládán i bez průkazu totožnosti za řádného držitele a budiž mu vyplacena žádaná částka, pokud není výplatě na překážku řízení umořovací o knížce spořitelní (o vkladním listě) nebo zákaz soudní, aneb není-li vklad vázán způsobem připuštěným stanovami. Vklady mohou býti vázány zejména na podpis, heslo, průkazní lístek nebo na okolnost, o níž jest předem jisto, že nastati musí«. Totéž platí podle §u 1 odst. třetí zák. ze dne 10. října 1924, čís. 239 sb. z. a n. obdobně také o knížkách, jež vydávají jiné peněžní ústavy, zejména banky, na vklady znějící na určité jméno vkladatelem udané. Nepřekáží-li tudíž výplatě ani umořovací řízení ani zákaz soudní a není-li vklad vázán způsobem připuštěným stanovami peněžního ústavu, je vkladní knížka, jak bylo vysloveno již ve shora uvedeném rozhodnutí č. 1418 sb. Nejv. s., v rukou každého držitele předmětem majetkovým, jehož cena odpovídá vložené částce. Vkladní knížka je v takových případech nositelkou pohledávky proti peněžnímu ústavu, tedy cenným papírem (viz též rozhodnutí nejv. jako zrušovacího soudu sb. tr. č. 2675). Jinak má se věc, není-li tu onoho předpokladu, zejména jde-li, jak tomu bylo podle skutkového zjištění rozsudkového v souzeném případě, o knížku znějící na vklad vázaný na heslo. Tradice knížky, znějící na vklad, jenž jest vázán na heslo, nemá sama o sobě za následek převod pohledávky, na niž vkladní knížka zní. Na takovou vkladní knížku nevyplácí se vklad již na pouhé předložení knížky, jak se děje u obyčejných vkladních knížek, nýbrž je tu třeba udání hesla, po případě jiného průkazu stanovami peněžního ústavu určeného. Vkladní knížka vázaná heslem není tudíž nositelkou pohledávky proti peněžnímu ústavu, není cenným papírem, jehož hodnota odpovídá vložené částce, nýbrž je toliko jedním z prostředků ku realizování pohledávky, na niž zní. Taková vkladní knížka, jež podle své povahy není vůbec určena k obchodu, je v rukou každého držitele jen papírem legitimačním, jenž je sám o sobě bezcenným a není v důsledku toho způsobilým předmětem krádeže. Podle toho nelze souhlasiti s názorem zmateční stížnosti, že vlastnost vkladní knížky jako papíru majiteli svědčícího nedoznává podstatné změny, je-li vklad vázán na heslo. Dlužno připustiti, že řádný držitel, jemuž taková vkladní knížka byla odcizena, může utrpěti škodu tím, že nemůže zatím vkladem disponovati, jakož i tím, že mu vzniknou útraty spojené s umořovacím řízením, avšak tato škoda netýká se hodnoty odcizené věci samotné. Příčinou vzniku této škody jest sice odcizení vkladní knížky, avšak z toho neplyne, že odcizená věc sama má ně-

jakou cenu, zejména hodnotu rovnající se vložené částce. Lze dále připustiti, že pachatel, který takovou vkladní knížku odcizil, může způsobem ve zmateční stížnosti uvedeným dosáhnouti vyplacení vkladu, vylákáním hesla na některém úředníkú peněžního ústavu, využitím neopatrnosti příslušného úředníka peněžního ústavu, odstraněním poznámky »Na heslo« v knížce aneb odvoláním hesla, nebo že může vkladní knížku prodati nebo dáti ji do zástavy, avšak ze všeho toho nelze dovozovati, že taková vkladní knížka má nějakou cenu, zejména cenu odpovídající vložené částce; neboť došlo-li skutečně oním způsobem k realizování pohledávky nebo části pohledávky, nebo ku zpeněžení takové vkladní knížky, jde o samostatný, od odcizení vkladní knížky odlišný trestný čin, o podvod, spáchaný oklamáním co do legitimize pachatelovy nebo co do ceny takové vkladní knížky.

Čís. 2836.

Nejde o účinnou lítost (§ 187 tr. zák.), byly-li odcizené věci pachateli poškozeným odňaty.

(Rozh. ze dne 27. června 1927, Zm I 89/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 11. ledna 1927, jímž byla obžalovaná podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 176 II c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, napadající sprostující rozsudek důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 b) §u 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. S hlediska čís. 5 §u 281 tr. ř. napadá stížnost jako formelně vadné zjištění rozsudku: »Na to podle udání svědka Č-a obdržel (sc. Č.) od obžalované P-ové 1.550 Kč, o kterých prohlásila, že je odcizila.« Zmateční stížnost uplatňuje předně právem, že svědek Václav Č. ve svých výpovědích nikde neuvedl, že odcizených 1.550 Kč obdržel teprve potom, když obžalovaná se byla ke krádeži přiznala a že proto předpoklad soudu: »Na to podle udání svědka Č-a obdržel...« je v rozporu s výpovědí tohoto svědka, z níž nevychází, že k »obdržení« správně k přijetí peněz Václavem Č-em došlo až po přiznání se obžalovanou. Stížnost vytýká však důvodně, že nesprávným je ono rozsudkové zjištění i v tom ohledu, že Č. odcizených 1.550 Kč od obžalované obdržel. Svědek Václav Č. vylíčil podle dotyčných protokolů nejprve, jak došlo k prohlídce věcí obžalované jeho manželkou Annou Č-ovou, pak uvedl, že jeho manželka našla v šatníku obžalované v jedné škatulce 1.000 Kč a ve druhé 550 Kč; po té vylíčil, jak bylo vyjednáváno s obžalovanou o tom, zda se chce přiznati ke krádeži peněz či nikoliv, a jak vyjednávání to skončilo přiznáním obžalované ke krádeži; ku konci uvedl Č.,